

РЕШЕНИЕ

№ 37501

гр. София, 13.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в
публично заседание на 21.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Розалия Радева и при участието на прокурора Александър Павлов, като разгледа дело номер **2154** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.204, ал.4 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр.с чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба, предявена от С. В. Т.-Т. срещу Служба „Военно разузнаване“.

Ищцата твърди, че е работила като служител там. С акт № 10/9.9.2022 г. е отнет достъпът ѝ до класифицирана информация, който е отменен с влязло в сила съдебно решение.

Със заповед № 37/23.1.2023 г. на директора на Служба „Военно разузнаване“ е прекратен договорът за военна служба поради отнемане на достъпа до класифицирана информация, която е отменена с влязло в сила съдебно решение.

Ето защо претендира обезщетение за причинените ѝ неимуществени вреди.

След отнемане достъпа ѝ до класифицирана информация е била затруднена да осъществява функциите по служба; от друга страна, умишлено е срещала грубо отношение и липса на съдействие. Търпяла е вреди и от умишленото забавяне на службата да предостави документи, необходими за разглеждане на оспорването. В резултат се е стигнало до прекъсване на служебните и социалните контакти. Влошило се е здравословното състояние. Най-силно страдание е причинено от подмяната на истината и грубото поругаване на правото. Ищцата се е

превърнала в обект на репресия, включваща всички ресурси на държавния апарат.

Причинени били общ стрес, тревожност, силно безпокойство и нервност. Накърнен бил професионалният и личен авторитет; опетнено било доброто име на ищцата в обществото. Подкопана била вярата в институциите и по-конкретно – в „силовите органи“. Болката е със силен интензитет и заради възпитанието и културната среда на изграждането ѝ като личност и убежденията ѝ в човешките ценности и права.

Ето защо претендира обезщетение за причинени имуществени вреди:

300 лв. разноски за адвокатско възнаграждение пред ДКСИ, както и

5000 лв. обезщетение за причинени неимуществени вреди – от незаконно бездействие на ответника да представи административната преписка пред ДКСИ, ведно със законната лихва от 18.6.2024 г.;

5000 лв. неимуществени вреди от незаконното уволнение от длъжност ведно със законната лихва от датата на отмяната му – 18.06.2024 г. до окончателното плащане на главницата;

5000 лв. неимуществени вреди от незаконното отстраняване на длъжност ведно със законната лихва от 5.3.2024 г. до окончателното плащане.

Претендира разноски.

Ответникът – Служба „Военно разузнаване“ твърди, че исквете са недопустими. ЗОДОВ не е приложим. Исковете са неоснователни като излага подробни съображения в отговора си. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

В писмените бележки твърди, че не се доказва наличието на неимуществени вреди. Видно от медицинската документация се установява, че заболяванията не са в причинна връзка. Евентуално се иска присъждане на едно обезщетение за вредите. Получени са обезщетения за имуществени вреди, поради което и съгласно т.р. № 1/15.3.2017 г. институтът за обезщетяване на неимуществени вреди не следва да се счита като средство за неоснователно обогатяване. Претендира разноски.

СГП счита, че искът е основателен; налице са предпоставките на чл.1, ал. 1 ЗОДОВ. Размерът на обезщетението следва да бъде определен по справедливост.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното.

С. В. Т.-Т. е била служител при ответника- Служба „Военно разузнаване“, в периода от 30.11.2018 г. до 23.1.2023 г.

С акт № 10/9.9.2022 г. е отнет достъпът ѝ до класифицирана информация. Тя е оспорила този акт. Образувано е производство по оспорването. С решение № 27/13.3.2024 г. на ВАС, V отд., постановено по адм.д. № С-10/2024 г. е отменено бездействието на директора на Служба „Военно

разузнаване“ да комплектова административната преписка по обжалването.

С решение № 64-II-7/178.2023 г. на Държавната комисия по сигурността на информацията е отменила отнемане № 10/9.9.2022 г., след изтичане на 2-седмичния срок от подаване на жалбата.

Със заповед № А-216/17.10.2022 г. на директора на Служба „Военно разузнаване“ С. Т. е отстранена от длъжност. С решение № 2463/5.3.2024 г. на V отд. на ВАС, постановено по адм. д. № 1872/2024 г. е отменен отказът на директора на Служба „Военно разузнаване“ /СВР/ да отмени заповед № А-216/17.10.2022 г.

Със заповед № 37/23.1.2023 г. на директора на СВР е прекратен договорът за военна служба, поради отнемане на достъпа до класифицирана информация. Уволнението е признато за незаконно с решение № 96/4.1.2024 г. на АССГ, 21 с-в., по адм. д. № 1150/2023 г., потвърдено с решение № 44/18.6.2024 г. на ВАС, по адм. д. № С-11/2024 г.

По делото са разпитани свидетелите Б. П. М. и Б. В. С..

От показанията на свидетеля М., съученик на ищцата се установява, че е била притеснена, края на м. септември, октомври 2022 г. Тя имала рожден ден на 20.09 и се чуват около тази дата. Забелязал, че е по-мълчалива, не споделила нищо, но забелязал поведението ѝ – все едно е болна от нещо, но конкретно не са говорили; плачела, питала един два пъти, но не получавала отговор. Виждаме се често тогава и до момента, виждат се, пият кафе, изглежда депресирана, не знае дали е търсила помощ за психолог, за медикаменти, но промените били на нервна почва. Не знае да е имала други здравословни проблеми, по-скоро – не.

От показанията на св. С. се установява, че се виждат редовно, поотделно и заедно с другия свидетел, имало промяна в поведението на ищцата, в края на 2022 началото на 2023 г. – изключително депресирана, в един момент се затворила доста, станала по-особена.

По принцип била ведър и позитивен човек, от емоционална гледна точка, все още изпитва известен дискомфорт, страх да започне нова работа, в момента няма друга работа, социално се отдалечавала, включително към мъжа ѝ, словесно директно не е искала помощ. За здравословното ѝ състояние имала едни неща около очите, отслабнала за кратък период, имала проблеми с щитовидната, имала световъртежи, почнало да ѝ прилошава, крайно стресирана изглеждала, 1-2 пъти се виждали седмично, в останалите случаи – си комуникирали. За проблемите с щитовидната, от кога е започнал процесът – не знае, но е споделяла. Приятелки са, така разбрала.

Съдът, като взе предвид така установеното, както и становищата на страните, намира следното:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.

Законът за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/, в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ предвижда, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите.

Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми.

В тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите предпоставки по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата.

Съгласно тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен - член 204, ал. 1 от АПК, който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

По иска за присъждане на имуществени вреди - разноски за адвокатско възнаграждение пред ДКСИ в размер на 300 лв. Установява се, видно от договор за правна защита и съдействие от 14.09.2022 г., че ищцата е сключила договор за предоставяне на такава, срещу възнаграждение от 300 лв., във връзка с обжалване на отнемане на разрешение за достъп до класифицирана информация, като съгласно т. 2.3 от договора, той служи и като разписка за плащането на сумата. Ето защо и предвид това, че се установява отмяната на акта за отнемане на разрешението за достъп, то следва да се приеме, че искът е основателен.

По исковете за присъждане на останалите три обезщетения за причинени неимуществени вреди, за по 5000 лв. всеки един от тях, а именно

от незаконно бездействие на ответника да представи административната преписка пред ДКСИ, ведно със законната лихва от 18.6.2024 г.;

от незаконното уволнение от длъжност ведно със законната лихва от датата на отмяната му –

18.06.2024 г. до окончателното плащане на главницата;

от незаконното отстраняване на длъжност ведно със законната лихва от 5.3.2024 г. до окончателното плащане.

От доказателствата по делото се установява, че са налице незаконни актове и бездействия /така установеното по-горе/, т.е. се установява наличието на първата от кумулативно необходимите предпоставки за основателността на иска, а именно – административни актове – уволнение и отнемане на достъп до класифицирана информация, както и бездействие – некомплектване на административна преписка, впоследствие отменени/признати като незаконосъобразни, с влезли в сила съдебни решения.

Въз основа на събраните по делото доказателства следва да се направи извод, че именно вследствие изложеното ищецът е претърпял неимуществени вреди, т.е. установяват се другите две предпоставки за основателността на иска, а именно – причинна връзка и вреди. Ето защо следва да се приеме, че искът е основателен. Установява се наличието на предпоставките на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ за основателността на разглеждания иск.

В процесния случай следва да се направи извод, въз основа на събраните доказателства, че въз основа на отменената заповед са претърпени от болки и страдания. Така установеното от свидетелските показания. Тези болки и страдания са търпени именно в резултат на установеното бездействие, респ. – на прогласените за незаконосъобразни актове.

Ето защо съдът намира, че са налице предпоставките за основателността на исковете, поради което следва да се присъди обезщетение за причинените неимуществени вреди.

По отношение на размера.

На основание чл. 52 ЗЗД следва да се определят по справедливост. Понятието "справедливост" по смисъла на [чл. 52 ЗЗД](#) не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението.

Такива обстоятелства, при определяне на обезщетението за неимуществени вреди по искове с пр. осн. [чл. 1, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ](#), са: личността на увредения, данните за предишни правонарушения, начина му на живот и обичайната среда, отражението върху личния, обществен и професионалния живот, разгласа и публичност, стигнало ли се е до разстройство на здравето, а ако увреждането на здравето е трайно, каква е медицинската прогноза за развитието на заболяването както и всички обстоятелства, имащи отношение към претърпените морални страдания, преценявани с оглед конкретиката на случая. Във всички случаи на приложение на [чл. 52 ЗЗД](#), база при определяне на паричното обезщетение за причинени неимуществени вреди са стандартът на живот в страната и средностатистическите показатели за доходи по време на възникване на увреждането.

В случая, от една страна следва да се има предвид това, че ищецът е търпял болки и страдания – както по време на цялото производство по оспорване на посочените по-горе актове и бездействие, така и впоследствие. В началото били по-интензивни. Впоследствие, с течение на времето, са

били с по-мака интензивност, в по-малка степен, като е и обичайно да отшумяват; не са представени доказателства, които да опровергават това.

Следва да се има предвид, че е налице отражение върху здравето на ищцата, като не се установява това разстройство да е значително. Свидетелите сочат за депресивни състояния, промяна в поведението. Но не знаят дали е искана и съответно – получавана лекарска или друг вид професионална помощ.

Установява се, че е налице отражение и на личния живот на ищеца; на социалното общуване, както и на професионалния живот, видно от свидетелските показания.

По делото са представени документи от Военно медицинска академия – такива, удостоверяващи това, че ищцата е правила изследвания на 29.11.2023 г. представен е и амбулаторен лист от 14.11.2023 г., като видно от анамнезата се установява, че е в състояние след субтотална тиреоидектомия. С оплаквания от световъртеж, изтръпване на ръцете, отпадналост, безсилие, умора. Нормален физикален статус. Представени са документи за изследвания.

Видно от епикриза се установява състоянието от амбулаторния лист, след операция на щитовидната жлеза. Постъпила е на 10.09.2022 г. Изписана е на 14.09.2022 г.

Видно от епикриза от Клиника по кожни и венерически болести, ищцата е постъпила с придружаващо заболяване Т.Х.. Постъпва за „пореден път“ в Клиниката, по повод на растящо червено образуване в областта на лицето, нараснало в много кратък момент, започнало да се възпалява. Не съобщава за провокиращ фактор. Насочена е за хирургично лечение и е извършено такова.

Предвид така установеното настоящият състав намира, че не може да се направи извод, че установените заболявания – болест на Т.Х., както и описаната по-горе лезия са в пряка причинна връзка от процесните незаконосъобразни актове и бездействие. Следва да се посочи, че видно от епикризата, ищцата е постъпила за операция на другия ден, след отнемане на достъпа ѝ до класифицирана информация. Видно от Епикризата от Клиниката по кожни и венерически заболявания, самата ищца не е съобщила за провокиращ фактор.

Следва да се отбележи обаче, че тези заболявания, макар и да не са в пряка причинна връзка, е обичайно, възможно да се обострят, да се влоши тяхното протичане поради неблагоприятни за ищцата събития, каквито са процесните и каквито събития засягат нейния професионален и личен живот, което и следва да се вземе предвид при определяне на размера на обезщетението.

Ето защо съдът намира, че справедливото обезщетение следва да се определи в размер на по 2500 лв. за всеки един от трите обективно съединени иски.

По разноските. Ищецът се установява, че е направил разноски в размер на 10 лв. за държавна такса и 1500 лв. – за адвокатско възнаграждение, поради което и предвид частичната основателност на трите иски, следва да му се присъдят разноски за адвокатско възнаграждение от 937,50 лв.

Ответникът претендира юрисконсултско възнаграждение, в размер на 250 лв., като

предвид частичната неоснователност на исковете следва да бъде присъдено такова в размер на 93,75 лв.

Ето защо следва да се присъдят разноски по компенсация от 843,75 лв. в полза на ищеца.

Въз основа на тези мотиви съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Служба „Военно разузнаване“ да заплати на С. В. Т.-Т., ЕГН [ЕГН] обезщетения за вреди както следва:

300 лв. обезщетение за причинени имуществени вреди–разноски за адвокатско възнаграждение пред, както и

2500 лв. обезщетение за причинените неимуществени вреди – от незаконно бездействие на ответника да представи административната преписка пред ДКСИ, ведно със законната лихва от 18.6.2024 г., като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата до пълния предявен размер от 5000 лв.;

2500 лв. обезщетение за неимуществени вреди от незаконното уволнение от длъжност ведно със законната лихва от датата на отмяната му – 18.06.2024 г. до окончателното плащане на главницата, като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата до пълния предявен размер от 5000 лв.;

2500 лв. обезщетение за неимуществени вреди от незаконното отстраняване на длъжност ведно със законната лихва от 5.3.2024 г. до окончателното плащане като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата до пълния предявен размер от 5000 лв.

853,75 лв. разноски по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от уведомлението за изготвянето му.